

การฟื้นฟูภาษากับพรมแดนอัตลักษณ์ของ

บานชื่น ผกามาศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2559

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การฟื้นฟูภาษากับพรมแดนอัตลักษณ์ของ

THE CHONG LANGUAGE REVITALIZATION AND THE CHONG IDENTITY BOUNDARIES

บานชื่น ผกามาศ 5737440 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : เทียมสุรย์ สิริศรีศักดิ์, Ph.D., วิจารณ์ต์ ดำรงสกุล, ปร.ด.,
อิสระ ชูศรี, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการและการตอบสนองของชุมชนต่อการรักษาอัตลักษณ์ความเป็นของ และเพื่อศึกษากระบวนการฟื้นฟูภาษาและการต่อรองของคนของ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยการสำรวจและเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้ที่เกี่ยวข้องคือ ชาวชองที่ทำงานฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรม และชาวชองในชุมชน ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2558- เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ผลการศึกษาพบว่า ที่ผ่านกลุ่มชาติพันธุ์ของได้รับความสนใจจากบุคคลภายนอกตลอดมา ซึ่งทำให้ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ยังคงอยู่มาได้จนถึงทุกวันนี้ผ่านเครื่องมือทั้ง 5 คือ 1) การใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์โบราณคดี 2) การใช้ข้อมูลทางมานุษยวิทยา 3) การใช้ข้อมูลทางคติชนวิทยา 4) การใช้ข้อมูลทางวัฒนธรรม 5) การฟื้นฟูภาษา ทั้งห้าเครื่องมือนี้เป็นความพยายามของรัฐที่จะรักษาอัตลักษณ์และกลุ่มชาติพันธุ์ของไว้ต่อไปผ่านการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ทางผลงานวิชาการ สำหรับการฟื้นฟูภาษาซึ่งเป็นปฏิบัติการและเครื่องมือล่าสุดนั้นได้ส่งผลกระทบต่ออัตลักษณ์ของอย่างยิ่ง กล่าวคือ ทำให้ภาษาของเกิดสัญลักษณ์ใหม่จากเดิมมีเพียงภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียน กลายเป็นมีภาษาเขียนถึงสองรูปแบบ คือ 1) ระบบเขียนของด้วยอักษรไทย (การฟื้นฟูภาษาจากสถาบันวิชาการ) 2) ตัวอักษรชอง (การฟื้นฟูภาษาจากผู้นำท้องถิ่น) การเกิดขึ้นของภาษาเขียนแบบแรกเป็นการทลายพรมแดนทางภาษาของโดยใช้ภาษาไทยเข้ามาแทรกแซงและทำลายบริบทการใช้งานเดิม ขณะที่การเกิดขึ้นของภาษาเขียนแบบที่สองนั้น นอกจากจะเป็นการเริ่มจากท้องถิ่นเพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับภาษาของตนแล้ว ยังเป็นความพยายามที่จะรื้อฟื้นพรมแดนทางภาษากลับคืนมาจากภาษาไทยด้วย

คำสำคัญ : กลุ่มชาติพันธุ์ของ/ อัตลักษณ์/ พรมแดนชาติพันธุ์/ การฟื้นฟูภาษา

**THE CHONG LANGUAGE REVITALIZATION AND THE CHONG
IDENTITY BOUNDARIES**

BANCHUEN PAKAMAD 5737440 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : TIAMSOON SIRISRISAK, Ph.D.,
WEERANAN DAMRONGSAKUL, Ph.D., ISARA CHOOSRI, Ph.D.**ABSTRACT**

This research had two objectives: 1) to investigate the effort of maintaining the Chong people identity and their responses and 2) to examine the Chong language revitalization and the occurred negotiation. In addition to document research, the research employed qualitative data collection including observation and interviews with relevant government agencies, scholars and the Chong people between October 2015 and December 2016. The results showed that the Chong community has existed as an ethnic group in the Thai Kingdom for years and its image has always been maintained through five tools: 1) The historical and archaeological data, 2) The anthropological data, 3) The stories in folklore, 4) The cultural data, and 5) The language revitalization. These five tools have been applied through government agencies aiming at keeping the Chong identity and leading to the academic related reproduction of the Chong identity. As for the language revitalization, the latest tools, created a great impact on the Chong identity, the Chong language which had only verbal form created two new sets of alphabet and the writing system. These include; 1) the writing system utilizing the Thai alphabet developed by a group of university scholars, and 2) a newly created alphabet developed by a local Chong scholar. The first writing system was seen as a trespass of the Thai language upon the Chong language and could even harm the original use of the Chong verbal language. Therefore, in addition to the creation of identity by the local people, the second writing system was also seen as an effort to take the Chong language back from the Thai influence.

**KEY WORDS: CHONG ETHNIC GROUP/ IDENTITY/
ETHNIC BORDER/ LANGUAGE REVITALIZATION**

154 pages